

نومرو : ۱۰۹

اداره خانه

ایستانبول، جفال اوغلی، دائره اجتهاد

تله فون نومروسی : ۸۶۵
" Idjtihad " Constantinople

بشنجی سنه

اجتهاد

حریت فکریه یه خادم

هر هفته چیقار اجتماعی ، ادبی مجموعه

مدیر مرخص : الهمی صفا

۵ حزیران ۱۳۳۰

آبونه

سنه لك آلتی آیلق

تورکیا ایچین : ۵ غروش ۳۰ غروش

ممالك اجنبیه ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخه سی ۵۰ یاره به

تبعات ادبيه

سلطان جم

۸۸۷ سنه سنك جمادى الاخر اسدن ۲۷ ذى الحجه سنه قادار

مباني

ردوسدن شواليه لرك دونماسيله عودت ايدن مهتدى سليمان كهى ده افنديسنه دينك دشمنلريله برلشمه مسنى ، اولنره التجا ايتكندنه مصره تكرار عودت ايتمه سنى ، بر طاقم مقاصد خفيه به بناء ذات نجابتنا هيلرينه ملك اولمق ايچون كفارك كوسترديكى تمالك واستعجالى نظر اعتباره آلمه سنى رجا ايدىور ، فقط سوزديكله ته ميوردى .

جم مغلوبيتك آجيسيله ، تعقيباتك شدتدن متولد هيچانات متعاقبه ايله ، عزت نفسنده كى مرارت بى انصاف ايله دوشونه جك بر حالده دكادى . « دگزه دوشن ييلانه صاريلير » ضرب مثلى نك احتوا ايتديكى حقيقت مؤلمه اودقيقه .

لرده اونك سياسنده موجوديتنده تماميله اوقونيوردى . كوزلرينى يالكىز بر شى بورومشدى ؛ ردوسه كيتمك ، شواليه لرك معاونتيله روم ايلي يه كچمك ، هر نه اولورسه اولسون بودفعه سلطان بايزيدى دوشورمك يا خود اولمك ... سليمان كچى بر قورقاقك مطالعاتيله عزمنندن دوزميدى ؟ .

باخصوص استاد اعظم دوبوسونى تقريباً اوچ سنه اول طائيش ، اونكله نازك ، عاليجناب ، پر حيات بر معارفه سياسيه تأسيس ايتمه مشميدى ؟ . او خاطره يي اونوتمق ، كنديسنه معاونت ايتمه ملك ايچون دوبوسون بر جانوار اولمليدى .

مهتدى سليمان ديكله مهدى : دشمن كميلرندن كله جك خبره انتظار ايتدى . بر آرزو گرا « دون آوادور دوزينقا » شواله لر مجلسنك مکتوبلرينى تقديم ايتدى ، چكيدلى .

جم مکتوبلرك مندرجاتنه واقف اولور ارماز اوتوزيدى كشيدين عبارت اتباعيله قره مان قاليوتى براقدى .

دون آلورونك چكديرينه قايققرله ياناشدى . طوپلر آتيلور ، ترامپه تلر چالينيور ، شهزاده بر پادشاه مخلوع كچى سلاملاينيور ، آميرال ايله ضابطان او كا اميد وقوت ويره جك هر شئي ايفا ايچون بر برينه رقابت ايدىوردى .

جك قلبي بر ثانيه آمال بى پايان ايله ضولدى . طالعنك

تاريخ لى بازار . بو ثروت و زراعت منبعلى اوروپائى بير « مه تود » ايله تدقيق اولونسون . خانه سنك بر كوشه سنده بير دسته يوزلك بانقنوط اونوتولمش ، ديكر بير او طه سنك طاوان آلتنده آلتون كولچهلرى ، آلتون چوبوقلرى ، طوز و طوپراق ، اسكى پوسكو خالى و كچه آلتنده قالمش اولان وبونلرى آرامايى ، بولمايى بيله ميه ريك خانه سنى ترهين و آغر فائض لى مقابلنده بورج پاره آرايان بير كيمسه نك حانده يز . بونلرى آرايوب ميدانه قويماق واستفاده ميدانه چيقارماق ايچين كوچوك بير مبلغ صرف ايتمك توصيه اولونجه آمان پاره صرفندن بحث ايتمك يگىز دييورز . حالبوكه بزم فقير لكمزى دوغان و ياشاتان ايشته بو قاندر ، ايشته بو قاندر . روم ملتى ، كوزمه لى ، تجارته ، صنايعه ، بائق جيلغه ناصل حاضر لانيور ونه زماندن برى حاضر لانيماه باشلامشدر . بنم اعتقاد بحه مليت جريانى تفوق مجراسنده ، علمجه ، بدن قوتجه ، دماغ قوتجه ، ثروت قوتجه ، تجارت قوتجه ، نفوس قوتجه ، صحت عموميه و ثروت عموميه قوتجه تفوق مجراسنده ادامه واحيا ايتملى يز . بوندن اوچ سنه اول « صامسونى روملر صاتين آليور ! » عنوانلى مقاله يي يازان بن ايدم . « صامسونده دفتر خافانى معاملاتنك يوزده سكساتى تورك طرفندن صاتيلان و روم طرفندن آلان ترلا و املاك تشكيل ايدىيور » ديه ريك ينه بو (اجتهاد) ك صحيفه لرنده باغيران بن ايدم .

آماسيه ده عطا بك [حمزه بك دكل] كوينك Zimmermann اسمنده بر موسوى آوستريالى نك آلنه كچديكى و على التدرىچ آناطولونك ده آوستريالى موسوى لرك آلنه كچه جكنى واو زمان توركه آنجاچ قومره اوينا ماق قالاچغى و شيميديدن وبغايت شدتله كوز آچماق واو آچماق لازم كلديكى يازيورم . بزيازماق موقعنده يز . ياپماق موقعنده اولاندرده ياپماقده تأخر ايتمه سينلر !

دوقتور عبدالله هودت

على كاي بك طرفندن ترجمه ايديلن « گوته » نك شاه اثرى « وهرتر » « اجتهاد » كنبخانه سنك ۳۷ نجى نومروسنى تشكيل ايتك اوزره كتاب حالنده طبع اولوندى . بر ايكنى كونه قادار توزيرم اولونا جقدر . فيثاقى ۵ غروشدر .

کوچک بر قایمی شهزاده نك واصل و ملق اوزره اولدیغی اخبار ایتك اوزره یوله چیقاردی .
ردوسده استحضارات مکملهده بولینلمشدی . سلطان
جك طوراغه آياغنی باصمه دن آتہ بینہ بيلمہ سی ایچون
اوزون بر اسكله یابدیرلمش ، بونك اوزری الك قیمتمدار
حایلرله اورتیلیمش ، دكزك اوستنه ، تا اوزاقلرده بر
شیلله اكله نیورکی کویا اوزون بر دیل بایراقلرله سوسلو
اوزاتیلیمشدی .

بها توفیق بك

کچنلرده وفات ایدن بها توفیق بك، عادت بیرنجی معناسیله بویوک بر
ذکایدی . بالخاصه بوصفله ممتاز بیر کنج ایدی . Buchner ک
« قوت و ماده » عنوانی بوتون دنیاك قافا-سنده دهشتلی بیر
انقلاب یامیش اولان کتانی ترجمه ایتمه سی ، هیچ دیگر بر
خدمتی اولماسده ، نامی اونوتدور مایه کافی در . غایه سز بیر
کنج ایدی ، دیمك دوغری دکل در . تعصبی قیرماق ؛ نوره
قوشماق بیر غایه دکلیدر ؟

« اجتهاد » . بها توفیق بك ایچین ماتم طومتشدی . بوکون
ضایع اولان بو سیماي قارلرینه عرض ایدرکن بوماتی ینه
تازه لیور .

آچیله جغه قانع اولدی ، لکن آناتولی ساحلرینی ،
داغلرینی افکلر اورتیور ، آفاق هجران بردها آچیلماق
اوزره متمادیا تعاقب ایدیور ، شهزاده ایله اتباعك قلبری
الملله طولیوردی .

ذاتا آقشام ده ایتمه یه باشلامش ، یشیل طاغلرک
اوزرنده صولر قارارش ، شهزاده یمکه دعوت اولنمشدی .
یمك ، خصوصیه اوطوریه حق بر آلاتورقه احضار
ایدلمشدی ، سلطان جم مندرلرک آره سنه صیقیشدی ،
قصه وسوسلی بر ماصه نك اوزرینه وضع ایدیلن
یمکلری یه مه یه باشلادی ، سفره جی باشی هر کتیردیکی
طاباقدن بر لقمه آلیور ، صوکره شهزاده یه تقدیم
ایدیوردی . سلطان بوقید و احترازك اسبابی صورتی ،
سفره جی اوروپاده حکمدارلری زهرله نك توهمندن
قورتارمق ایچون بونك بر اصول اولدیغی سویله دی .
بو جواب اوزرینه بویوک ، عالیجناب جم :

— بن مشهور وحر شوالیه لر آره سنده زهرله نمکدن
قورقام . اکر بویله بر قورقوم اولمش اولسه یدی بن اصلا
نجامی اونلرک یاننده آرامازدم . بو اصول قالدر لسون .
بن بوراده بر شهزاده کبی دکل ، بر شخص عادی کبی
بولینیورم . علو جنبه قانع اولدیغ شوالیه لر آره سنده
هیچ بر قورقوم یوقدر .

سوزلرینی سویله دی ، اوکنده دیزلی بولان طاباقلردن
برینی آلدی ، ایچنده کندن بر مقداری یمکده اولدیغی
طعامله قاریشیدردی ، بلا تردد آغزینه کوتوردی .
حاضر بولانلر بو شاهانه ، حریت پرورانه طورله متهیج
اوله رق کندیلرینی طوته مادیلر ؛ آلقشلامه یه باشلادیلر ، کینك
داخلی ، کیجه نك ، دكزك بی انتها بوشلقلرینی ال
شاقیردیلری املا ایتدی . [۱]

روز کار بك مساعددی . محاربه لرنده یاردیم ایتمه یین
طابع ، فرارلرنده جه فوق العاده یاردیم ایدیوردی ؛
ردوس قارشو طرفلرده ، سمارك یاواش یاواش آچیلان
پرده لری آره سنده کورینیوردی . قوماندان « آورو »

[۱] موسیو توائك سلطان جك حیاتی و سرگذشتی :

وساطتيله، كوروشه كوروشه يوله دوزولدير، سرايك قارشوسنه كننديكي زمان دوبوسون مساعده ايسته دي، آيرلدي، شهزاده يي ضابطلري آتدن اينديرديلر، ايكيسي قولنه كيردي، سرايك زردبانلريني اويله جه چيقارديلر، شهزاده دائره سنه كيرمش؛ خلك نظرندن نابيد اولمشدى.

سلطان جمك ردوسه داخل اولديني كون بايايه، بوتون اوروپا حكومتلرينه مکتوبلر يازيله رق بيلديرلدي، بونلرك محتوياتي شو لطف الهيدن استفاده ايدله سندن تركلري اوروپادن چيقارمق ايچون يكانه چاره جم بولنديغندن، اوروپانك برله شمه سي لزومندن عبارتدي. ايرتسي كون دوبوسون ارکان مأمورينيله جمى زيارته كيتدي. شهزاده بونلره تشكراتى تقديم ايتدي، آمالي آچدى، قاسم بك زردنده بولتان عايله سنى مصره اعزام ايچون ردوسه سفينه لرندن برينك كوندرلمه سنى رجا ايلدي. رجاسى اسعاف ايدلدي، اميدلر ویرلدي، وصوكره يانندن چيقيلدی.

دوبوسون، وآطه مجلسي جمك ردوسده مى قالمه سي، ياخود اوروپايه مى كوندرلمه سي حقه ده برقرار ويره مه يور. دى، غربى شوكه شهزاده يه هيچ برشى صورمايورلر، بواجتماعلر حقه ده جم اوتهدن بریدن معلومات آليوردی. ذاتاً پدرينك، دينك، ملتلك دشمنلرينه التجا ايتديكي ايچون روخنده كيريجى بر عذاب، مدهش برالم، بر اضطراب واردی. سكون كلدجه، هيجانلرك موازنه سزلكي كلدجه بو حقيقتى آكلايور، كنديسنى عادى بوليور، مهتدى سليمان حق ويريورى. فقط هرشى بيتمشدى، آنجق ياييله جق برشى واردی: برادرينه التجا ايتك.. حياتنده بردفعه غروريني يندى؛ سلطان بايزيده رجاكار، محويتكار بر مکتوب كوندردی.

عثمانى پادشاهى شهزاده نك ردوسده اولديغى خبر آلنجه بوتون مهالكى رفع ايتك ايچون شواليه لرله ائتلاف تكليفنده بولندي. دوبوسون ورفقاسى، بو تكليفدن حقيه استفاده ايدم بيلمك، تركلري ايجاننده سلاحه صارلمش كورمه مك ايچون شهزاده يي اوزاقلره،

آميرال كميسى آچيقده دمير آتدى، يانه برچكديرمه ياناشديرلدي. «آلورو» شهزاده بدبخته كمى يي ترك ايله بوياناشانه داخل اولمه سنى رجا ايتدي، هان برقايقه آتلايه رق اسكله اوزرنده جمى بلكه ين ردوس رجال مأمورينه التحق ايتك اوزره آيرلدي... فى الحقيقه سوسلى، وتخته دن ديلك اوزرنده كبار مملكت، اولياى امور، پادشاهزاده يه، اتباعنه حاضرلامش اولدقلى، زنكين اكرلره اورتولى آتلى ايسكليلر كيمش سايسلرك اللرينه توديع ايتمشلر بلكه يورلدي.

چكديرمه اسكله يه ياناشديني زمان آتلىر چكيلدي، مأمورلر شهزاده نك آياقلىرينه قايايدى، قلعه لردن، قله لردن طوپلر آتيلمه يه، اك مكمل موسيقى شناسلر ترنم ايتمه يه باشلادى.

يوللر چيچكلره محاط، ديوارلر ايك و آلتون بايراكلره مستور، خلق جاده لره طاشمش، سواريلر از دخامى منع ايله مشغول، نجرلر، بالقونلر اك كوزل قادينلره مشحون ايدى. سلطان جم كلدجه آلقشلا نيور، «ياشا» سسلرى سماتك بوشلقلارنده چينلايور، چيچكلر نجره لردن استانبول فاتحنك اوغلى اوزرينه احترامله، تعظيمه، آوچ آوچ دوشيوردی.

استاد اعظم دوبوسونه كنجه «سن سه باستيه ن» كليساسى اوكنده؛ آلتوندن مصنوع، ذى قيمت طاشلره پارلار اكرله اوستى اورتولى، آلتون ديزكيني بر حرب آتنه ينمش، اطرافه هيئت عسكريه سنى آلمش، اك زنكين لباسلره مزين اتباعنى آتله وينديرمش، آرقه سنه اك كزیده سواريلردن مركب بر قاچ مفرزه طاقش سلطان جمى بلكه يوردي.

شهزاده وقور، نجيب يوللردن كچيور، كنديسنى آلقشلايانلري سلامايور، بوتون اصالتى، نجاتى يوزنده اوقونيوردی. «سن سه باستيه ن كليساسى» اوكنه كننديكي زمان هيئت طوردي. سلطان جم استاد اعظمه طوغرى يورودى، تما ايتدى، دوبوسون غرب پرنسلىرينه مخصوص اوضاع ايله مقابله ايلدي، متعاقباً بربرينك اللريني صيقديلر، «فرانسز» سرينه طوغرى، برترجان

یوله دوام ایدلمکده ایدی، کوکرتده قندیلار و مشعله لر
آره سنده دکره، سهایه قارشو طعام ایدیلیور،
اکله نیلیوردی. برکیجه برناپولی کیسی یاقلاشدی.

«اتفاق پولیه بکنک دوناعارندن که پاپایله وندیکلو
عداوتلری ایامیدی. مکر بر اولو کوکهمی اول طرفلردن
حرامیلینلوب کزرمش. کیجه کوندوز شمع شعله سته متوجه
اولمش. صباح کوردلر که بردونغا کوک اوش کلدی دیردی
یراق و یساق تدارکنه مشغول اولدیلر. هوا دخی ساکن اولدی،
دفعیجه کلیمه دی. اخرالامر غایت یقین کلیچک آنلر دخی
کوردیلر که بونلر صواش یراغته مشغول هیچ اطاعت صورتن
کوسترملر روان دکره سندال ایندیروب ادم کوندردیلر.
دیلاشیدیلر. بلدیلر که ردوس کیسی ایمش، حرمت ایدوب
اولولری کلهچک مرحوم چی خلقیله انباره قوبوب کزدیلر.» [۱]

اگر بویله یایمامش اولسه یدیلر سلطان جم ناپولی
حکمدارینک الهه دوشمش بولنه حق، یکی بر اسارته ده
اوغرایه جقدی.

فورطنه غایت دهشتلی ایدی، کی چالقانیور،
خسارلره، ضررلره اوغرایور، اچرودن کوچ ایله
تعمیر ایدیولرلردی. یوله بویوک بالقلر کوریلیمور،
بونلر شهزاده نک نظر دقتی جلب ایدیولرلردی.
«برکون قوشلق وقتنده برباق ظاهر اولدی، که صرقی صودن
طشر کورینوردی. کانه برقادرغه دوندرمشلردی. آغری
بوفکوردوغی صوایی سکو بوی هوایه کیدردی.» [۲]
شهزاده بونلر حقدنه تفصیلات ایسته دی. ردوسلیر
بالقلردن نه قدر یاغ چیقیدیغی، نصل طوتیلدقلرینی
ایضاح ایتدیلر.

نهایت آلتی هفته صوکره «نیتسه (نسیق) نام شهره
کلدیله که خوبلری جوق، بانچه لرینک حسابی یوق. برخوشنامهر»
ایدی. [۳]

سلطان جم واتباعی بورایه چیقیدیلر. شهزاده فرانسه
طوپراغنده بولندینی ایچون غایت ممنون برحالده شوالیه لرلی
نزدینه چاغیردی. محارستانه کیتمک تصورنده بولندیغی
آچدی، کندیسنه فرانسه طوپراغنده اولمسنه بناء قرالدن
اذن آلمق مجبوریتی بولندیغی جوانی ویرلدی.

اجنبی بریره کوندرمه یه قرار ویردیلر. فرانسه یه کوند-
ره جکلردی. چونکه اوراده نه زهر جیلر، نه ده جانوارلر
واردی. سلطان جمده بوقراردن ممنون اولدی. امیدلری
تکرار انکشاف ایتدی. فرانسه قرالنک کندیسنه معاونت
ایده جکینی، محارستان قرالی نزدنده التماسده بولنه رقی
حدود عثمانی یه چکیرم جکینی دوشونیمور، ینه غرورینی،
متانتی طوپلایمور، ینه حرص سلطنته وجدان عذابلرینی
اونوتیوردی.

جم استعجال ایدیور، دوبوسون استعجال ایدیور،
۱۴۸۲ «سنه میلادیه سنک بر ایلولی عزیمت ایچون
قرارلاشدریلیموردی.

برکون اول سلطان جمه رسمی بر ضیافت
ویرلدی. شهزاده شوالیه لره تشکراتی تقدیم ایتدی،
اوکون استانبوله متوجهاً بردوس سفیری یوله چیقاردلی.
شهزاده یی کورتوره چک هیئتک رئیس شوالیه
«بلانشفور» ایدی. جم اتوز الی کشیدن عبارت
اتباعنه ردوسده صاتین آلمش اولدینی اتوز مسلم اسپری ده
علاوه ایتدی. برایلولده کمی یه بیددی، یوله چیقیدی.
هوا برباد ایدی. مخالف روزکارلر کمینک حرکتنه
مانع اولیمور، طالغله دکرده بولسانلری راحتسز
ایدیوردی. استانبولی آطه سته واصل اولمق ایچون
تمام طقوز کون دکرده چالقلاقمق اقتضای ایتدی. آطه نک
اوکنه کندیکی زمان طیشاری یه چیقوب چیقماقم ترددی
موجب اولدی.

«اخرالامر ادا (آله) کندولرک تحت حکومتنده اولمق
برکون چیقاروب قوناقلاوب آقشام ینه کتوردیلر.» [۱]
تمام برآیده ایکی تشرین اولده مسینایه واصل اوله بیلدیلر.
سفینه دکره آچیلوب ده آتنا طاعی قارشوسنه کندیکی زمان
یانار طاغ شهزاده نک حیرتی موجب اولدی.

«برکوه بلنددر، که صباحدن اخشامه دک کاه سیاه وکاه
کبود دیرد پیمان اولوب مقعر فلک صعود ایله واخشامدن
صبحا قدر مثال آتش زبانه لر یپدا اولوب هوا یوزنده طاغیلور.»
[۲] «آنی کوروب قدرت الهی ملاحظه ایدوب کچدی.» [۳]

[۱] واقعات سلطان جم.

[۲] عینی مأخذ.

[۳] سعدالدین.

[۱] واقعات سلطان جم: صحیفه ۶.

[۲] سعدالدین: جلد ۲، صحیفه ۲۵.

[۳] واقعات سلطان جم: صحیفه ۸.

پك آز زمانده كيدوب كلڭ شرطيله خطيب زاده
نصوح چلبیي سفیر اولق اوزره پارسه كوندومه قرار
ویردی سفیر یوله شوواییه لردن بعضیله چیقارلدی، لکن
ایکی قوناق کیدر کیتمز مومی الیهی توقیف ایتدیلر ،
اون ایکی کون چکدی ، برای چکدی ، ایکی آی چکدی ،
خلاصه درد آی چکدی ، هیچ برخر آله مادی .
شووالیهلر سلطان جمی اکلندیرمک ، بوصورتله
وقت کچیرمک ایسته یورلردی .

کیجه کوندوز شهزاده بی اکلنجه دن اکلنجه یه سوق
ایدیورلر ، اونک روحنده کی فورطنه لری ، اندیشه لری
اویوتیورلردی . ذاتاً اوروپاده الکیزاده اکلندیکی ، اک
زیاده کندینی اونوتدینی یرنيس شهریدر . حتی نيسدن نمون:

« عجائب شهر اغمش بوشهر نیتسه

» که قالور یانه هرکشی نیتسه »

سوزلری یازمش ، نيس شهرینی خاطرات عثمانیه ده
تأیید ايله مشدر . واقعات سلطان جم نامنده کی اثرده :
« شهرک باکره محبوبه لریته کتوروب خروس دپرلردی .
(رقص ایده رلردی) . انلرک عادتلرنده ستر اولمز .
بلکه اوپشمک قوچشمق فخرلیدر . اوینیوب دکنملو
اولیجاق یادارلرک دزلرنده (دزلرنده) اوتورلردی .
بویون قولق اچوق (بویون قولاق آچیق) آرلرنده
برغایت محبوبه یه مرحومک تعلقی اولمشدی . « معلومانه
دسترس اولیورز .

« جام جم نوش ايله » که لریله باشلایان مشهور قصیده سنی
بونشوه ايله سرمست ، قلبی قرده شنه قارشو کین ايله طولو
بودیارده یازمش ، مملکتنه ، تاجنه ، تختنه پک دوشگون
اولدینی حالده لاقید کورونمش ، وشو طرز کفتار ايله
برادرینی قیصقاندیرمق ، رنجیده ایتک ایسته مشدر .
منظومه ظاهر آ برسفیه لسانیه یازلمشده روحنه نفوذ
ایدلیکی تقدیرده درین بر احتیاج واطنپرینک ،
برداء الصلته ک ، بر حرص سلطنتک مولودی بولندی
تظاهر ایدر . قصیده « نيس » ده نصل وقت کچیرلیدیکی
پک بلیغ بر لسانله افاده ایتکده بولمنه سنه نظر آ قیدی
فائده دن خالی دکلدر :

« جام جم نوش ايله ای جم بوفرنگستان در
» هر قولک باشنه یازیلان کور دوراندر . [۱]
» کعبه اللهه واروب برکز طواف ایلدیک
» بیک قره مان بیک عجم بیک مملکت عثماندر
» چون شکر اللهه کم کلدک فرنکستانه صاغ
» صاغلنجه هرکشی نفسنجه برسلطاندر
» فرصتی فوت ایلهمه عیش ايله سور ذوق وصفه
» کیمسه یه باقی دکل دوران بودنیا فاند
» عیش قیل بوشهرده شهزاده افرنگ ايله
» کیم بغایت نازنین وسرور خوباندر
» سروقد سیمین بدن محبوب افرنگ چوق کوزل
» آی ايله کون حسدک عشقنده سرکرداندر
» ساکه بو حسن ايله ای شهزاده ساغر صوندینی
» تخت چین ملک یمن ایران ايله توراندر .
» پادشاهلق بوندن اوزکه اوله من شهزاده جم
» خاطرک خوش ايله جام ایچ مجلس رنداندر
» منت اول اللهه که کم طاپوکه دائم خسروا
» خولربان اوغلی بانلر لطفکه حیراندر
» صاغلی صوللو باش اوروب آباغکه دوشنلرک
» هرری ملک فرنکک برینه برباندر
» چالینور چنک ودف ايله ارغنون قانون مثال
» فی غریبوندن فرنکجه سربرس افغاندر
» خولر کندی دینجه نعلرلر آغاز ایدر
» رقص ايله رفتار ایدنلر حوریدر غلماندر
» اون ایکی بان اوغلی بان قارشو کده آلتون جام چکر
» اون سکز ساقی بوجلمده کوزل دوراندر
» جمله سی زرین کمر آلتونلی دیبالر ايله
» باشلری زرین کلاه هم قوللری عریاندر
» شهید ايله سکر نبات قند ايله خرما ی تر
» نقل ایچون انواع نعمتلر بیله چنداندر .
» سکری سود ايله یوغرولمش سمیددن کلچهلر
» تازه بادمز آنک اوستنده کیم ارکاندر
» الما وار امرود و نارنج وطوربحلر بی حساب
» فندق و قیسی و عتاب و چیچک ریخاندر
» قارشوکه بان زاده لر ال قاووشوب قارشو طوربر
» برمه کاهک جنت الماوی یرک بوستاندر
» یدی ییلاق قینامش صافی شراب لعل ناب
» ساقی سیمین النده هرطرف رنداندر
» بونلر ايله ای جوان شهزاده سلطان جم سکا
» برکیجه ذوق ایلک هرشیلره رجاندر
» خسروا کولکی خوش طوط عیشه مشغول اولمدام
» چونکه بودنیا اوینک آخری ویراندر

« حکم ایدنلر بوجهان ملکینه شرق وغربدن
 « کر سلیمان کر سکندر جله سی مهماندر
 « پادشاه اولدر ، که هرکز ذاته ایرمز زوال
 « صاحب باقی اودر خلاق انس وجاندر
 « عالی بر امر ایله وار ایله مک حکمندهدر
 « ینه بر امر یوغ ایتک آکا آساندر
 « ویر صلاحی مصطفی نه تا که حق آزاد ایده
 « شول یکیدلر کم فرنگده بند ایله زنداندر
 « یوری وار ای بازید سن سوره کور دورانکی
 « سلطنت باقی قالدور دیرلر سه بویاندر . » [۱]

مع مافیه بوتون بونشوه آرسنده اونی اشغال ایدن
 برشی ، یاخود بره مربوط دها برشی واردی : مملکتی ،
 خطیب زاده نصوح مملکتته عودت ایتک ایسته یوردی .
 لکن سفیری نصوح پارسدن دونه مه مشدی ، که ..
 سلیمانکده نه قدر حق وارمش .. نیچون مصره
 کیمه دی ده دین دشمنلرینه تسلیم اولدی ؟ مهندی سلیمانده
 اولجه حق اولدیغنی اخبارات متدایه سیله اثبات
 ایدیوردی . بونک لسان آشنا اوله سی ، مقصدلری
 جمه خبر ویرمه سی شووالیه لک نظر دقتی جلب ایتدی .
 کوچک برهانه ایله سلیمانی قتل ایتک ایستدیلر ، شهزاده
 یک زیاده زحمتله الارندن قورناره بیلدی .
 برقاج کون صوکره مهندی سلیمان فرنک الیسه سیله
 رومایه طوغری یوله چیقدی : فرار ایدیوردی .
 بواننده مدهش بر طاعون برسیل عقور کی نیس
 جوارینه آتمه یه باشلامشدی .

شهاب الدین سلیمان

معرکه حیاته سلیمان

حیات غاوغاسی یالکز انسانلره مخصوص دکلدی .
 لسانلر دخی یا شامق ایچون آرارنده نزاع ایدرلر . بوکون ،
 هر کسک عینی دیل ایله متکلم اولدیغی بویوک و متمدن
 مملکتلرده اسکیدن بویله دکلدی . مثلاً ، فرانسه نک
 هر ایالتنده آیری برلهجه استعمال ایدیلردی : غاسقون ،

[۱] بو قصیده باغچه قابوسنده کی حمیده کتبخانه سنده
 موجود دیواننده کوریه مه مش ، کیچک تاریخ ادبیات عثمانیه سنک
 آلتنجی جلدیه ، عالی تاریخک برنجی جلدنده بولنمشدر .

قاتالون ، لانغدوسیه ، لیوزن ، پروونسال ، والون ،
 بیقار ، نورمان ، شامپه نوآ ، لورن ، بورغینیون ، دوقیوآ ،
 ساوواپار الخ ... ایل دوفرانس دینلن پارس ایالتنده
 قونوشیلان فرانسه جیطبقی بونلرکی قاعده سز ، ادبیاتسز ،
 فقیر برلساندی . حکومت مرکزیه معاملاتنده و معارف
 مؤسسه لرنده قبول ایدله سی اونک ایچون بویوک بر قوت
 تشکیل ایتدی . فرانسه ده اجتماعی حیات ترقی ایتدیکجه
 اوده وسعت و اهمیت کسب ایده رک طشره لهجه لرینک برر بر
 سونمه سنه سبب اولدی . تحصیل ایتداینک مجبوری اولماسی ،
 عسکرلک ، صنایع ، تجارت کی عامللرک رسمی و ادبی
 لسانک غلبه سنی تسهیل و تسریع ایتدکاری بدیهدر .
 « والون » و « پروونسال » الان تکلم ایدیلر سه ده
 اونلرکده یاقینده نابود اولاجغه شبهه ایدیه مز .

پارس لسانی فرانسه یی استیلا ایتدیکی کی مستملکه -
 لرده و مستقل شرق مملکتلرنده دخی انتشار ایتدی .
 وطنم زده بیله عادتاً تورکجه یه رقابت ایدیور . کوریلور که
 جهانگیرک خاصه سی لسانلر ده ده موجوددر . ادبیاتی
 واسع اولان بر ملتک دیلی کره ارضک دیگر خطه لرینه
 کیده ر ، منسوب اولدیغی قوم ایچون شرف ، نفوذ و ثروت
 فتح ایدر .

نزاع ، لسانلر ایچون عارضی دکل ، طبیعی ، معقول
 و ضروری بر حالدر . تورکیاده السنه اجنبیه دن ماعدا
 محلی بر طاقم دیلر ده واردر که ملی حیاتی تشویشدن
 باشقه هیچ بر شیئه یارامایور . سربست دوشونلم
 وسویه یلم : عثمانی دولتک تأسسندن بوکونه قدر های
 وهوی ایله کچن آلتی عصر ظرفنده ، هرشیده اولدیغی
 کچی ، لسان خصوصنده ده تجرد و لاقدی پرنسپی ایله
 حرکت ایدله سهیدی البته تورک دیلی مملکتمزده حکم
 سوزن دیگر دیلله غلبه چالار ، کافه سنی انخسافه مجبور
 ایدردی . حیاتک هر شعبه سنده تأسیس حاکمیتی مقصد
 وجدالی واسطه اتخاذ ایتدیکمز ایچون بوحاله کلدک .
 حالبوکه بویوله دیگر ملتلردن اول بزم سالاک اولمه مز
 لازم کلیردی . ممالک سائرده رسمی و ادبی لسان بزم
 تورکجه مز کی رقیله دیاندن نشئت ایتش ایسه ده رقیلری